

EMOȚII ÎN CONTEXT: *LA LILIECI*

DE MARIN SORESCU*

de

Emilia PARPALĂ

1. Introducere

Codificarea afectivității prin cuvânt constituie, în poetica reprezentării, un artificiu retoric generator el însuși de afectivitate; lumea posibilă din *La Lilieci* are identitate și naturalețe și pentru că emoțiile sunt prezentate ca esențiale în raportarea la realitate. Analizăm, în cele ce urmează, selecțiile preferențiale operate de Marin Sorescu în nomenclatura emoționalității și organizarea etnoculturală a universului semantic conținut în emoțiile transculturale.

Cum recunoaștem că un discurs este „emoțional”? În planul enunțării, un indice de suprafață îl constituie selecția lexicală și modul de organizare a câmpurilor semantice izolate ori asociate. Emoționalitatea exercită o presiune sintactică și retorică, reperabilă în amplificarea sau în destructurarea discursului, în preferința pentru anumite figuri: metafora cognitivă, metonimia, hiperbola, comparația, epitetul, figuri de construcție etc. Pragmatica oferă cadrul teoretic necesar abordării integrative a emoțiilor: contextualizarea, evenimentele declanșatoare, actele de limbaj, polarizarea, „corporalizarea” emoțiilor etc.

Întrucât termenul „emoție” interferează cu alte concepte ale afectivității, se impune clarificarea prealabilă a terminologiei.

* Prima parte a acestei cercetări, publicată în *Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice, Lingvistică*, nr. 1-2, 2007, p. 162-173, ISSN: 1224-5712, dezvoltă problematica legată de nivelul enunțativ lexico-semantic și discursiv: câmpurile semantice, amplificarea prin emfază (blestemele și bocetele), destructurarea discursului emoțional, determinată de emoții dominante - spaima și uimirea.

2. Pasiune, emoție, sentiment

Există trei moduri de raportare la realitate: cognitiv, emoțional și comportamental. Conform teoriei constructiviste, codul emoțiilor este un construct sociocultural. Din punctul de vedere al antropologiei culturale, emoția este un concept recent: în opoziție cu pasiunea, emoția este un „afect secularizat”¹. Psihologia, psihiatria, filosofia relevă faptul că „emoție” este un concept modern, activat începând cu secolul al XIX-lea, și că nu este sinonim cu alte categorii afective. În timp ce filosofii secolului al XVII-lea au favorizat termenii „pasiune” și „afecte”, iar cei din secolul al XVIII-lea s-au centrat pe „sentimente”, secolele al XIX-lea și al XX-lea au impus conceptul „emoție”. Emergența emoției indică slăbirea dihotomiei „rațiune” – „pasiune” și înlocuirea ei cu dihotomia „intelect” – „emoție”².

Folosirea modernă a termenului *emoție* a fost însoțită de o lărgire a extensiunii sale; devenit curent, termenul a ajuns să acopere toată varietatea afectelor, cu excepția celor care sunt, la origine, pure senzații. Thomas Dixon este îndreptățit să constate că „emoție” este un concept utilizat neglijent, anacronic și excesiv de liberal, cu referire la teorii care sunt, în fapt, despre afecte și atitudini³. În consecință, termenii afectivității vor fi disociați conform intensiunii lor. Astfel:

a) pasiunile au fost definite într-o manieră angajată moral și teologic, ca o mișcare a sufletului dezordonată și moral periculoasă. Mitul pasiunii a fost întreținut de presupuziția interiorității devastatoare; de aceea, pasiunile nu pot fi echivalate cu categoria senzorială a emoțiilor.

b) emoțiile au fost definite într-o manieră amorală, ca stări fizice ori mentale autonome, caracterizate prin trăiri fiziologice involuntare și noncognitive⁴. Modernitatea timpurie le-a asociat cu corpul, cu pasivitatea și cu motivele acțiunii. Deși Descartes formulase oximoronul „emoții intelectuale”, ele s-ar situa dincolo de controlul direct al rațiunii. Caracterul noncognitiv al emoțiilor este contestat: Algirdas Julien Greimas și Jacques Fontanille au prezentat aspectele cognitive ale geloziei⁵, ca pasiune, iar

¹Thomas Dixon, *From Passions to Emotions. The Creation of a Secular Psychological Category*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003, p. 10.

²*Ibidem*, p. 14.

³*Ibidem*, p. 11.

⁴*Ibidem*, p. 18.

⁵ Algirdas Julien Greimas, Jacques Fontanille, *Semiotica pasiunilor. De la stările lucrurilor la stările sufletului*, București, Editura Scripta, 1997.

Christian Plantin a scris despre inseparabilitatea, în argumentare, a emoțiilor și a rațiunii⁶.

Există diferențe etnice, individuale (de vârstă, sexuale) în a simți emoțiile – bune, rele, neutre. Istoria emoțiilor este, în fapt, istoria unor emoții de bază: bucuria, dragostea romantică (Luhmann⁷, Marcuse⁸, Rougemont⁹), frica (Delumeau¹⁰), fericirea, durerea, jalea, mânia, mirarea, uimirea, rușinea, sfiala, spaima, vinovăția etc.

c) sentimentele au fost definite ca „stări afective complexe și durabile, legate de reprezentări”¹¹. Dacă sentimentele sunt, sub aspect aspectual, durative, emoțiile sunt momentane: reacții afective interne, în general, ce se manifestă prin diferite tulburări, mai ales de ordin neurovegetativ.

În practică, diferențele conceptuale sus-menționate se pot estompa; iubirea, de pildă, poate fi simțită (ca emoție), trăită devastator (ca pasiune) ori stabilizată (ca sentiment). Jalea, în *La Liliaci*, este simțită dureros, ca emoție imperativă, specifică ritului funebru; permanentizată, devine sentimentul definitoriu pentru o lume în disoluție. Dacă extrapolăm teza lui Luhmann despre iubire ca mediu de comunicare simbolică a intimității, jalea și cimitirul sunt mediile simbolice prin care Marin Sorescu metaforizează moartea unei civilizații: satul oltenesc. Pe care, compensatoriu, îl muzeifică în fluxul lirico-epic al celor șase volume publicate între 1986 și 1998.

3. Studiul emoțiilor

Sociologul Georg Simmel a vorbit, în celebrul eseu *The Metropolis and Mental Life* ([1903] 1950)¹², despre preeminența tipului uman emoțional în comunitățile rurale, în contrast cu existența intelectuală a tipului uman metropolitan. Decalajul dintre existența urbană și cea rurală este generat de ritmul și de caracterul vieții mentale; relațiile emoționale se

⁶ Christian Plantin, *On the Inseparability of Emotions and Reason in Argumentation*, în Edda Weigand (ed.), *Emotions in Dialogic Interactions*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2004.

⁷ Niklas Luhmann, *Liebe als Passion. Zur Codierung der Intimität*, Suhrkamp Verlag; translated by Jeremy Gaines and Doris L. Jones, *Love as Passion. The Codification of Intimacy*, Cambridge, Cambridge University Press, 1982/1986.

⁸ Herbert Marcuse, *Eros și civilizație*, în *Scieri filozofice*, București, Editura Politică, 1977.

⁹ Denis De Rougemont, *Iubirea și Occidentul*, București, Editura Univers, 1987.

¹⁰ Jean Delumeau, *La peur en Occident*, Paris, Fayard, 1978.

¹¹ Algirdas Julien Greimas, Jacques Fontanille, *op. cit.*, p. 77.

¹² Georg Simmel, *The Metropolis and Mental Life*, în *The Sociology of Georg Simmel*, edited by K. Wolff, New York, Free Press, 1950.

sprijină pe ritmul lent, fluent al vieții senzorial-mentale, ca și pe consumul mai mare de energie verbală.

Începând din anii '90, emoțiile au intrat constant în câmpul de interes al lingviștilor, al semioticienilor și al pragmaticienilor. S-a trecut de la înțelegerea simplistă și reductivă (limitată la nomenclatura emoțiilor, în plan lexico-semantic), la interpretarea complexă a complexității emoțiilor în context.

Christian Plantin a inițiat, începând din 1998, studiul pragmatic al emoțiilor ca manifestări semiologice în plan psihic, fiziologic și comportamental. La nivel expresiv-enunțativ, selecția lexicală și morfo-sintactică relevă caracterul particular al actelor expresive generate de emoții specifice. Nivelul pragmatic introduce planul comunicațional, dimensiunea strategică și cognitivă, construcția lor retorică, evenimentele declanșatoare, stereotipizarea, asumarea, respectiv atribuirea emoțiilor. În opinia pragmaticianului francez, emoțiile au o funcție argumentativă și nu pot fi opuse raționalității¹³.

Preocupat de problemele metodologice pe care le ridică analiza emoțiilor, Plantin a propus un model semantico-textual care să includă patru aspecte: (1) asertarea emoțiilor; (2) derivarea emoțiilor din descrierea stării fiziologice emoționale sau a unei acțiuni tipice; (3) descrierea unor evenimente posibil emoționale; (4) constrângerile situaționale și ale cadrelor cognitive¹⁴.

Volumul *Emotion in Dialogic Interaction* (2004), rezultat al unui workshop organizat la Universitatea din Münster în 2002, conține studii despre emoții simple și complexe, despre universalitatea și specificitatea lor culturală, despre utilizarea strategică și mijloacele de a le comunica, precum și analiza unor emoții specifice (bucuria, mirarea, teama, vinovăția). „Inovația” acestor studii constă în dezvoltarea unui model lingvistic adecvat pentru analiza emoțiilor ca parte integrantă a comportamentului uman în interacțiunile dialogice.

Edda Weigand, editoarea volumului, a făcut observația că în literatura de specialitate problema emoțiilor este simplificată din cauza separării și a definirii lor ca simple unități lexicale¹⁵. Or, experiența emoțiilor și construcția lor sociolingvistică sunt inseparabile; de aici, interesul pentru aspectele cognitive și culturale, pentru principiile

¹³ Christian Plantin, *L'Argumentation*, Paris, P.U.F., 2005, p. 92-105.

¹⁴ Idem, *On the Inseparability of Emotions and Reason in Argumentation*, în Edda Weigand (ed.), *Emotions in Dialogic Interactions*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2004.

¹⁵ Edda Weigand, *Emotions: The Simple and the Complex*, în Edda Weigand (ed.), *Emotions in Dialogic Interactions*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2004, p. 5.

exprimării emoțiilor în dialog. Pe lângă faptul că emoțiile trebuie studiate ca o componentă a comportamentului uman, autoarea insistă și asupra codificării lor interacționale.

Maria Tausiet și James S. Amelang consideră emoțiile „accidente ale sufletului”¹⁶ și vorbesc despre o nouă știință – „emocionologia” – conexată cu psihologia și cu sociologia. Codurile emoționale, emoțiile ritualizate și expresia emoțiilor constituie principalele direcții ale acestei cercetări interdisciplinare. Conceptual, autorii nu diferențiază emoțiile de sentimente și pasiuni.

Solomon Marcus, pornind de la asimetria funcțională a neocortexului, a disociat liricul, având ca suport emoționalul, de narativ, asociat cu activități secvențiale de natură logico-lingvistică. În timp ce comportamentul narativ este cuantificat secvențial, liniar, de către emisfera stângă, discursul emoțional este concomitent și multidimensional, controlat de emisfera dreaptă. Trecerea de la comportamentul liric, cu activitățile sale nesevenționale, de conținut la expresia lirică presupune adaptarea la structuri secvențiale. De aceea, concludă S. Marcus, „convertirea liricului în limbaj înseamnă în același timp și narativizarea liricului”¹⁷. *Minunea* lui Sorescu exemplifică această concluzie.

4. Emoții în context

Modelate de context, emoțiile (trăite sau atribuite) sunt dependente de tipare culturale. Andra Șerbănescu a sistematizat conceptualizarea emoțiilor conform tipului de codificare socio-culturală¹⁸. Astfel, în societățile individualiste (Occidentul rațional): (a) emoția constituie o experiență personală, subiectivă; (b) verbalizarea emoției joacă un rol important; (c) există un ideal emoțional al individului (fericirea). În societățile colectiviste (Orientul emoțional): (a) emoția constituie o experiență de grup, obiectivă, individul având tendința de coorientare emoțională cu grupul; (b) emoțiile sunt neverbalizate, reținute, mascate, considerându-se că ar periclita armonia de grup; (c) nu există reguli preferențiale.

Abordările funcționaliste (teoriile evoluționiste și cele constructiviste) au evidențiat rolul culturii în modelarea emoțiilor primordiale în emoții elaborate, implicate în negocierea relațiilor sociale

¹⁶ Maria Tausiet, James S. Amelang (eds.), *Accidentes del alma. Las emociones en la Edad Moderna*, Madrid, Abada Editores, 2009, p. 12.

¹⁷ Solomon Marcus, *Invenție și limbaj*, București, Cartea Românească, 1998, p. 95.

¹⁸ Andra Șerbănescu, *Cum gândesc și cum vorbesc ceilalți. Prin labirintul culturilor*, Iași, Polirom, 2007, p. 158-159.

ale eului. Emoția este construită după (1) tipul de situație; (2) poziția pe care o adoptă locutorul în raport cu situația (de exemplu, ritul funebru orientează spre emoții negative); (3) distanța locutorului.

4.1. Stereotipia situațiilor declanșatoare

Actanții din *La Lilieci* manifestă o emotivitate ritualizată, subordonată schemelor cognitive impuse de manifestările emotive sociolectale. La nivelul idiolectului emoțional, mimetismul se explică prin caracterul coercitiv al culturii tradiționale, în care un eveniment ritual este asociat organic cu expectația unei emoții codificate.

Durerea / jalea este emoția dominantă atribuită explicit actanților, dar și dedusă din manifestările lor semiologice. Durerea, emoție asociată ritului funebru și spațiului său de manifestare – cimitirul cu lilieci – este verbalizată prin actul expresiv *a jeli*; *jelitul/cântatul* (sinonime pentru *bocet/cântec funebru*) este o competență a femeilor: „Femeile merg în cimitir și-ncep dintr-o dată să jelească/În gura mare, cu șiroaie de lacrimi, în mod barbar, ca pe/vremuri” [...] „Cele care au morți mai noi, au mai tras un ropot de plâns/De cum au intrat pe poartă și-au pus banițele jos din cap./Celelalte au fost numai triste și căzute pe gânduri” (*La Lilieci*, I, 106). Mitruța, căreia îi murise bărbatul pe front, apoi copiii, unul câte unul, este un personaj stilizat, în a cărui construcție Sorescu exploatează sinonimia *a (se) jeli = a se cânta = a-și plânge morții*: „Mitruța ședea singură-n casă și se jelea./Lumea râdea: «Iar cântă Mitruța»./ Dar ea se jelea. Și casa fărâmată, ploua pe ea./Se auzea cum plânge și prin acoperiș” (*Cântă Mitruța*, II, 163).

Caracterul slab diferențiat al subculturii evocate face ca același eveniment să declanșeze emoții contradictorii (priveghiul, petrecerea cu morții în cimitir, la pomeniri).

Bucuria, ca emoție ritualizată, are o funcție magică și acompaniază:

a) riturile de trecere: „Și mireasa era obligată, de la ea de-acasă/Până la biserică să chiuie mereu./Să fie veselă, să chiuie./Ca să i se facă vara cânepa. Cânepa era baza” (*Sovonul*, II, 184).

b) muncile (agricole, casnice): „Așa era la secerat, distracție./Orice întâmplare era bună de răs./Femeile, cum mergeau așa cocoșate, ca secerile din mâna lor/Ore întregi,/Că nu știai, seceră cu seceră ori cu ele însele/Sunt niște seceră sticloase, de oase” (*Secerile de os*, III, 298); „Era bucurie mare, bucuria odorâtului./Bucatele lor se făceau, că erau muncite încet și tacticos” (*Oameni la plug*, I, 103); „ – De ce râd ăștia? Întrebam enervat, ce-au găsit de rânjesc?! – Taci, mă, că așa e la moară” (*Fusul*, I, 36).

c) ritmurile naturii: „Oamenii erau veseli/Că au scăpat și de iarna asta./Uite, că ieșiră din iarnă” (*Cucul*, II, 152).

Se observă o clișeizare a structurilor, datorată justificărilor cauzale sau finale, dar salvate prin conotația nostalgică și umoristică a brodării pe prefabricate de gândire sau de limbaj.

4.2. Răspunsuri emoționale ambivalente

Este greu de separat, în civilizațiile tradiționale, amprenta emoțională individuală de cea colectivă. O caracteristică a emotivității individuale este sincretismul: mai multe emoții trăite simultan sunt „traduse” în manifestări variate. Manifestarea sinergică a emoțiilor ambivalente este legată de următoarele contexte discursive:

a) portretizare : tatăl: „Așa mi-a rămas în minte tata, *mânios*, /Bătând o vită care era să-i omoare copilul [...]De felul lui se zice că era foarte *blând*, *visător*./Seara se suia pe o plastă de fân și se uita la stele./Scria și poezii” (*Tata*, I, 29) și oamenii „suciți”: „Năroadă, aici *râzi*, aici *plângi*/Cine să te mai înțeleagă?” (*Soroacele*, II, 165);

b) reprezentarea unor situații rituale, precum nunta: „Și toți se bucurau și erau veseli/Și numai ea stătea *tristă* și *n-avea chef...*” (*Blestemele Bălii*, II, 112) sau nonrituale, precum plecarea la război: „Soldații *jucau*, *cântau*, unii *plângeau*, cum zisei” (*Ulmul*, IV, 69).

c) sintagmatizarea cauzală aduce contiguitatea emoțiilor în conflict: „Și pentru că-i era *rușine* de el/Că *se zmiorcăie* așa/Ca o muiere a început să *cânte*/Cântece de alea mai/Deocheate, cum îi învățase un gradat să lălăie/Înainte de atac” (*Spargeri*, IV, 126). Nepăsarea față de contradicție este explicabilă prin faptul că, în Bulzeștii lui Marin Sorescu, comportamentul relațional este guvernat de logica subiectivă a afectelor între care se duce o luptă: „Eu trebuie să mor, spunea, cu zâmbetul lui, /Că nu știai: *glumește* ori *vorbește serios*” (*Nea Florea*, I, 10).

4.3. Corporalizarea emoțiilor și expresii idiomatice

Când nu sunt verbalizate explicit, emoțiile pot fi deduse și atribuite unui actant pornind de la semnele indiciale ale expresiei lor corporale. Limbajul a fixat, îndeosebi stările de frică / teamă, în expresii ca: *a-i clănțâni dinții*, *a i se înmuia picioarele* / *genunchii*, *a tremura de frică*, *a fi galben ca ceara* etc. Clișeizării mimo-gestuale a expresiei corporale îi corespund în limbajul bulzeștenilor expresii idiomatice care „citesc” emoțiile:

a) în anumite părți ale corpului:

- față: „Am glumit, mă nene, spune Coza, când îl vede așa *galben*/Glumii o țără și eu...ce ești așa de...și-ncepe să-i dea peste/ fălci, să-i îndrepte/Gura” (*Dumneata*, I, 93); „Mă trecuseră fiorii și aproape să-mi dea *lacrimile*/ De atâta cinste și minune” (*Cercul*, V, 5); „Mie-mi crăpa obrazul de rușine” (*Schisma*, II, 181).

- gât: „Mi s-a pus un *nod în gât* de emoție” (*Craiova văzută din car*, I, 69).

- gură: „e cel mai frumos oraș din lume, /Rămân și acum încremenit când mă gândesc, *îmi lasă gura apă*” (*Craiova văzută din car*, I, 69); „Am lăsat-o pe aia acolo *cu buza umflată*” (*Schisma*, II, 180).

- inimă: „Că-mi *bătea inima tare*.../Și uite, domnule, să-mi fie frică/În casa mea!” (*Cer cergat*, IV, 137); „*A înghețat inima-n mine*./Ce să mă fac, mă omoară asta!” (*Cadâmul*, II, 243)

- păr: „Când a ajuns în sat, odată *i s-a făcut părul măciucă*/L-a ajuns frica din urmă” (*Hau, hau*, I, 89); „Se uită Grigore... și odată simte cum *i se scoală căciula/Singură din cap*: hoop! Și cade jos...pleoț!” (*Dumneata*, I, 92); „*Mi s-a făcut părul măciucă*/Mergeam și parcă mă lua frica” (*Cer cergat*, IV, 137)

- picioare: „Îi vine să leșine...Era numele lui.../Picioarele *nu-l mai țineau*.../Când am murit? Când m-au și îngropat?/Și eu n-am simțit nimic? Ce e cu mine?/Ce caut eu aici? (*Luminile*, IV, 151)

b) în tot corpul: „Și-ncepuse să-l *doară* frica./Au, ce mai *doare*/Și frica!” (*Luminile*, IV, 151).”

c) în comportamentul caracteristic; perplexitatea („pocirea”), retragerea, agresivitatea etc.

În asocieri complexe, expresiile idiomatice desemnează limita superioară a emoției, funcționând ca superlative ale somatizării: „Povestea nen-su Zgarbură, care-l adusese acolo./ – Vine la mine, *alb ca varul*./Nici nu putea vorbi./*Tremura tot*, ca de friguri” (*La toaie*, VI, 103). Cel mai uzitat model retoric este cel metonimic (efectul pentru cauză, concretul pentru abstract).

Concluzii

În subcultura evocată în *La Liliaci* (satul natal, Bulzești, un „loc antropologic” prin excelență), emoțiile constituie o modalitate esențială de raportare la realitate. Lumea arhaică a bulzeștenilor este condusă de o „logică” a afectelor, opusă raționamentului obiectiv; discursul este încărcat emoțional atât în planul naratorului (evocare), cât și în planul personajelor (reprezentare).

Grație selecției preferențiale pe care a operat-o, Marin Sorescu a realizat o organizare etnoculturală a unor emoții transculturale. Emoțiile de bază (durerea, bucuria, mirarea, teama, mânia, mila, vinovăția, rușinea,

spaima) formează câmpuri semantice izolate sau asociate prin opoziție ori prin gradare. Emoțiile sunt conceptualizate într-o manieră complexă, deloc întâmplătoare. Cel mai frecvent model semiotic practicat în *La Lilioci* este codificarea lor fiziologică și lingvistică, cu efecte retorice paradoxale, de amplificare și de anihilare a discursului.

Sintaxa discursului emoțional este modificată fie prin de structurare, fie prin emfază (retorica blestemelor, a injuriilor, a bocetelor / cântecelor funebre).

La nivel pragmatic, am luat în considerare contextul autopoietic (cadre și roluri), stereotipizarea elementelor declanșatoare (ritualizarea: sociolectul emoțiilor), polarizarea și sincretismul emoțiilor în conflict, corporalizarea emoțiilor. Aceștia li se adaugă emoția naratorului Marin Sorescu, disimulată prin umor și prin ironie.

SURSE

Sorescu, Marin, *La Lilioci*, Cartea I, Cartea a II-a, Cartea a III-a, București, Editura Cartea Românească, 1986.

Sorescu, Marin, *La Lilioci*, Cartea a IV-a, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1988.

Sorescu, Marin, *La Lilioci*, Cartea a V-a, București, Editura Creuzet, 1995.

Sorescu, Marin, *La Lilioci*, Cartea a VI-a, București, Fundația „Marin Sorescu”, 1998.

BIBLIOGRAFIE

Aijmer, Karin, *Interjections in a Contrastive Perspective*, în Edda Weigand (ed.), *Emotions in Dialogic Interactions*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2004.

Bamberg, Michel, *The Role of Language in the Construction of Emotions*, disponibil la <http://www.massey.ac.nz/~aloc/virtual/bamberg.htm>

Cigada, Sara, *Les émotions dans le discours de la construction européenne*, Milano, Università Católica del Sacro Cuore, 2008.

Dixon, Thomas, *From Passions to Emotions. The Creation of a Secular Psychological Category*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003, capitolul *Introduction: from passions and affections to emotions*, disponibil la http://assets.cambridge.org/97805218/27294/excerpt/9780521827294_excerpt.pdf

Delumeau, Jean, *La peur en Occident*, Paris, Fayard, 1978.

De Rougemont, Denis, *Iubirea și Occidentul*, București, Editura Univers, 1987.

Doury, M., Plantin, Ch., V. Traverso, V., (éds), *Les émotions dans les interactions*, 2000, <http://icar.univ-lyon2.fr/gric1/argumentation.htm>

Fussell, Susan R., *The Verbal Communication of Emotions: Introduction and Overview Interdisciplinary Perspectives*

- http://www.cs.cmu.edu/~sfussell/pubs/Manuscripts/Ch1_Fussell.pdf
- Gavriluță, Nicu, *Mentalități și ritualuri magico-religioase*, Iași, Editura Polirom, 1998.
- Greimas, Algirdas Julien, Fontanille, Jacques, *Semiotica pasiunilor. De la stările lucrurilor la stările sufletului*, București, Editura Scripta, 1997.
- Ilie, Cornelia, *Unparliamentary Language: Insults as Cognitive Forms of Ideological Confrontation*, in *Language and Ideology*, Volume II: *Descriptive Cognitive Approaches*, Edited by René Dirven, Roslyn Frank, Cornelia Ilie, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2001.
- Luhmann, Niklas, *Liebe als Passion. Zur Codierung der Intimität*, Suhrkamp Verlag; translated by Jeremy Gaines and Doris L. Jones, *Love as Passion. The Codification of Intimacy*, Cambridge, Cambridge University Press, 1982/1986.
- Mancaș, Mihaela, *Lărgirea lexicului afectivității în limbajul poeziei neo- și postmoderne*, în *Studii lingvistice. Omagiu profesoarei Gabriela Pană Dindelegan la aniversare*, București, Editura Universității din București, 2007.
- Marcus, Solomon, *Invenție și limbaj*, București, Editura Cartea Românească, 1998.
- Marcuse, Herbert, *Eros și civilizație*, în *Scrieri filozofice*, București, Editura Politică, 1977.
- Plantin, Christian, *On the Inseparability of Emotions and Reason in Argumentation*, în Edda Weigand (ed.), *Emotions in Dialogic Interactions*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2004.
- Plantin, Christian, *L'Argumentation*, Paris, P.U.F., 2005.
- Plantin, Christian, Doury, M. & Traverso, V., (éds.) *Les émotions dans les interactions*, Lyon, P.U.L, <http://icar.univ-lyon2.fr/gric1/argumentation.htm>
- Searle, John, *Speech Acts*, Cambridge, Cambridge University Press, 1969.
- Simmel, Georg, *The Metropolis and Mental Life*, în *The Sociology of Georg Simmel*, edited by K. Wolff, New York, Free Press, 1950.
- Sorea, Daniela, *Pragmatics: Some Cognitive Perspectives*, București, Editura Universității din București, 2007.
- Șerbănescu, Andra, *Cum gândesc și cum vorbesc ceilalți. Prin labirintul culturilor*, Iași, Editura Polirom, 2007.
- Tausiet, Maria, Amelang, James. S., (eds.), *Accidentes del alma. Las emociones en la Edad Moderna*, Madrid, Abada Editores, 2009.
- Weigand, Edda, *Emotions: The Simple and the Complex*, in Edda Weigand (ed.), *Emotions in Dialogic Interactions*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2004.

**CONTEXTUALIZED EMOTIONS:
LA LILIECI, BY MARIN SORESCU**
(Abstract)

In the subculture evoked in *La Lilieci* (native village, Bulzești), emotions are an essential way of relating to reality. Due to the preferential selection being used, Marin Sorescu created an ethno-cultural organization of some trans-cultural emotions.

The basic emotions (pain, joy, wonder, fear, anger, pity, guilt, shame, terror) create isolated semantic fields or associated by opposition or gradation.

The syntax of the emotional discourse is modified either by deconstruction, or by emphasis (the rhetoric of the curse, insults, wailings/funeral songs). On a pragmatic level, I took into consideration the autopoietic context (frames and roles), the stereotyping of the trigger elements (ritualization: the sociolect of emotions), the polarization and the syncretism of the contrasting emotions, the embodiment of the emotions. One can also add the emotion of the narrator Marin Sorescu which is dissimulated by humour and irony.